

॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥ २६॥ २७॥ २८॥ २९॥ ३०॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥ ३६॥ ३७॥ ३८॥ दृष्टिप्रदानमपि अस्मद्भवेष्वाकांक्षसमर्पणं ॥ ३९॥ ४०॥

नजात्वस्य चवंशस्य राज्ञां किञ्चित्कदाचन ॥ राजासीद्यः प्रजापालः प्रजानामप्रियोऽभवत् ॥ १५ ॥ पितृवद्भातृवच्चैव भवंतः पालयंति नः ॥ न च दुर्योधनः किञ्चिदयुक्तं कृतवान्नृपः ॥ १६ ॥ यथा ब्रवीति धर्मत्विमः सत्यवती सुतः ॥ तथा कुरु महाराज सहिनः परमो गुरुः ॥ १७ ॥ त्यक्ता वयं तु भवता दुःखशोकपरायणाः ॥ भविष्यामश्चिरं राजन् भवदुष्णशतैर्युताः ॥ १८ ॥ यथाशांतनुना गुप्ता राज्ञा चित्रांगदेन च ॥ भीष्मवीर्योपगूढेन पित्रा तव च पार्थिव ॥ १९ ॥ भवदुद्दीक्षणाच्चैव पांडुना पृथिवीक्षिता ॥ तथा दुर्योधनेनापिराज्ञा सुपरिपालिताः ॥ २० ॥ न स्वल्पमपि पुत्रस्ते व्यलीकं कृतवान्नृप ॥ पितरीव सुविश्वस्तास्तस्मिन्नापि नराधिपे ॥ २१ ॥ वयसास्मयथा सम्यक् भवतो विदितं तथा ॥ तथा वर्षसहस्राणि कुंतीपुत्रेण धीमता ॥ २२ ॥ पाल्यमाना धृतिमता सुखं विदामहे नृप ॥ राजर्षीणां पुराणानां भवतां पुण्यकर्मणां ॥ २३ ॥ कुरु संस्वराणां दीनां भरतस्य च धीमतः ॥ वृत्तं समनुयात्येष धर्मात्मा भूरिदक्षिणः ॥ २४ ॥ नात्र वाच्यं महाराज सुसूक्ष्ममपि विद्यते ॥ उषिताः स्म सुखं नित्यं भवता परिपालिताः ॥ २५ ॥ सुसूक्ष्मं च व्यलीकं ते स पुत्रस्य न विद्यते ॥ यत्तु ज्ञातिविमर्दे स्मिन्नात्थ दुर्योधनं प्रति ॥ २६ ॥ भवंतमनुष्यामि तत्रापि कुरु नंदन ॥ ब्राह्मण उवाच ॥ नत दुर्योधनं कृतं न च तद्भवता कृतं ॥ २७ ॥ न कर्णसौ बलाभ्यां च कुरवो यत्क्षयं गताः ॥ देवं तत्तु विजानीमो यन्न शक्यं प्रवाधितुं ॥ २८ ॥ देवं पुरुषकरेण न शक्यमपि बाधितुं ॥ अक्षौ हि ण्यो महाराज दशशौच समागताः ॥ २९ ॥ अष्टादशाहेन हताः कुरुभिर्योधपुंगवैः ॥ भीष्मद्रोणरूपार्थैश्च कर्णेन च महात्मना ॥ ३० ॥ युयुधानेन वीरेण धृष्टद्युम्नेन चैव ह ॥ चतुर्भिः पांडुपुत्रैश्च भीमार्जुनयमैस्तथा ॥ ३१ ॥ न च क्षयो यं नृपते कृतं देव बलादभूत् ॥ अवश्यमेव संग्रामे क्षत्रियेण विशेषतः ॥ ३२ ॥ कर्तव्यं निधनं काले मर्त्यं क्षत्रबंधुना ॥ तैरियं पुरुषव्याघ्रैर्विद्याबाहु बलान्वितैः ॥ ३३ ॥ पृथिवी निहता सर्वासहया सरथद्विपा ॥ न सराज्ञां वधे सूनुः कारणं ते महात्मनां ॥ ३४ ॥ न भवान्न च ते भृत्यान कर्णो न च सौवलः ॥ यद्विशस्ताः कुरुश्रेष्ठ राजानश्च सहस्रशः ॥ ३५ ॥ सर्वदेवकृतं विद्धि कोत्र किं वक्तुमर्हति ॥ गुरुर्मतो भवानस्य कृत्स्नस्य जगतः प्रभुः ॥ ३६ ॥ धर्मात्मानमतस्तुभ्यमनुजानीमहे सुतं ॥ लभतां वीरलोकां ससहायो नराधिपः ॥ ३७ ॥ द्विजाग्र्यैः समनुज्ञातं विद्वे मोदतां सुखं ॥ प्राप्स्यते च भवान्युण्यं धर्मं च परमां स्थितिं ॥ ३८ ॥ वेदधर्मं च कृत्स्नेन सम्यक्त्वं भवसुव्रतः ॥ दृष्टिप्रदानमपि ते पांडवान् प्रतिनोदथा ॥ ३९ ॥ समर्थोऽस्मि दिवस्यापि पालने किंपुनः क्षितेः ॥ अनुवत्स्यंति वा धीमन्समेषु विषमेषु च ॥ ४० ॥